

Efter afstemningen i Folketinget ved 2. behandling den 7. juni 2012

Forslag

til

Lov om frikommuner

Kapitel 1

Formål og varighed

§ 1. Efter denne lov kan frikommuner, jf. § 2, indtil den 31. december 2015 gennemføre forsøg med det formål at forbedre kvaliteten af den kommunale service over for borgerne, øge det lokale selvstyre, understøtte en bedre ressourcenyttelse i kommunerne eller øge effektiviteten af den kommunale opgaveløsning.

Kapitel 2

Anvendelsesområde

§ 2. Fredensborg, Fredericia, Gentofte, Gladsaxe, Odense, Odsherred, Vejle, Vesthimmerland og Viborg Kommuner har status som frikommuner.

Stk. 2. Kommunale fællesskaber, jf. § 60 i lov om kommunernes styrelse, der alene har frikommuner, jf. stk. 1, som deltagere, er omfattet af loven.

Generelle bestemmelser

§ 3. Den, der efter en lovbestemmelse er bemyndiget til at fastsætte regler, kan inden for bemyndigelsens grænser fastsætte særlige regler for frikommuner.

§ 4. Den, der efter en lovbestemmelse er bemyndiget til at godkende fravigelser af gældende regler, kan inden for bemyndigelsens grænser godkende særlige fravigelser for frikommuner.

§ 5. Økonomi- og indenrigsministeren kan fastsætte regler om offentliggørelse, evaluering og indberetning af forsøg, der gennemføres i frikommuner efter denne lov og anden lovgivning.

Kapitel 3

Beskæftigelsesministerens område

§ 6. Frikommunerne kan ud over de situationer, der fremgår af § 78 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, give

mentorstøtte til personer under 30 år, der er påbegyndt et ordinært uddannelsesforløb på almindelige vilkår.

Stk. 2. Hvis en arbejdsgiver eller uddannelsesinstitution får støtte til at varetage en mentorfunktion, skal indsatsen ligge ud over, hvad arbejdsgiveren eller uddannelsesinstitutionen normalt forventes at varetage, og mentorstøtten skal være afgørende for, at uddannelsesforløbet gennemføres.

Stk. 3. Støtte til en mentorfunktion i en virksomhed eller en uddannelsesinstitution bevilges til dækning af lønomkostninger ved frikøb af medarbejderen, der varetager mentorfunktionen, eller honorar til en ekstern konsulent. Med henblik på at forbedre en medarbejders mulighed for at varetage mentorfunktionen, kan der bevilges tilskud til køb af uddannelse for medarbejderen.

Stk. 4. Ud fra en konkret vurdering af behov og forudsætninger hos personen, der har brug for mentor, fastsættes et timetal for mentorfunktionen i samarbejde med virksomheden eller uddannelsesinstitutionen. Hvis der ydes støtte til en mentorfunktion for flere personer, kan der fastsættes et timetal for mentorfunktionen pr. plads i stedet for til den enkelte person.

Stk. 5. Staten refunderer 50 pct. af en frikommunes udgifter til mentorstøtte efter stk. 1-4.

§ 7. Kommunalbestyrelsen i en frikommune kan træffe beslutning om, at § 74 c i lov om aktiv socialpolitik fraviges, således at vurderingen af, om betingelserne for fleksjob fortsat er opfyldt, gennemføres i forbindelse med den løbende opfølgning i det individuelle kontaktføreløb.

Stk. 2. Hvis frikommunen vurderer, at borgeren ikke længere opfylder betingelserne for fleksjob og dermed ikke længere er berettiget til ledighedsydelse, skal kravene i § 74 c, stk. 2 og 3, i lov om aktiv socialpolitik være opfyldt, når frikommunen træffer afgørelse om, at borgeren ikke længere er berettiget til fleksjob. Dette gælder dog ikke, hvis frikommunen har vurderet, at borgeren opfylder betingelserne for at modtage førtidspension.

Stk. 3. Hvis frikommunen ikke opfylder proceduren i stk. 2 ved afgørelsen om, at en person ikke længere er beret-

tiget til fleksjob, kan frikommunen ikke modtage refusion i 36 måneder for udgifter til kontanthjælp.

Børne- og undervisningsministerens område

§ 8. Børne- og undervisningsministeren kan godkende frikommuneforsøg, hvorefter bestemmelserne i folkeskolelovens kapitel 4 om de uddannelsesmæssige kvalifikationskrav til at kunne undervise i henholdsvis børnehaveklassen og 1.-10. klasse fraviges.

§ 9. Børne- og undervisningsministeren kan godkende frikommuneforsøg, hvorefter kommunalbestyrelsen i en frikommune, hvor der ikke er en institution for erhvervsrettet uddannelse med udbud af erhvervsuddannelse, kan indgå en overenskomst med en institution for almen- og gymnasiale uddannelser beliggende i kommunen, der udbyder uddannelsen til studentereksamen, om, at institutionen varetager 10. -klases-undervisning, jf. folkeskoleloven.

Stk. 2. For 10. -klases-undervisning omfattet af stk. 1 gælder folkeskolelovens § 22, stk. 1, nr. 4 og 7, og stk. 8.

Erhvervs- og vækstministerens område

§ 10. Erhvervs- og vækstministeren kan godkende frikommuneforsøg, hvorefter afsnit II i lov om indhentning af tilbud på visse offentlige og offentligt støttede kontrakter fraviges ved indgåelse af offentlige kontrakter om vareindkøb og kontrakter om tjenesteydelser omfattet af udbudsdirektivets bilag II A.

§ 11. Erhvervs- og vækstministeren kan godkende frikommuneforsøg, hvorefter beløbsgrænsen i afsnit II i lov om indhentning af tilbud på visse offentlige og offentligt støttede kontrakter for offentlige tjenesteydelseskontrakter omfattet af udbudsdirektivets bilag II B hæves fra 500.000 kr. til den aktuelle tærskelværdi i udbudsdirektivet for denne type kontrakter.

§ 12. Erhvervs- og vækstministeren kan godkende frikommuneforsøg, hvorefter en frikommune har tilladelse til at indbyde den tilbudsgiver, som i en foregående udbudsrunde har afgivet det økonomisk mest fordelagtige tilbud eller den laveste pris, når frikommunen gennemfører en begrænset licitation uden forudgående prækvalifikation efter afsnit I i lov om indhentning af tilbud på visse offentlige og offentligt støttede kontrakter.

Klima-, energi- og bygningsministerens område

§ 13. Klima-, energi- og bygningsministeren kan godkende frikommuneforsøg, hvorefter byggearbejder, som ikke er omfattet af byggelovens § 16, stk. 3, kan behandles efter denne bestemmelse. Klima-, energi- og bygningsministeren kan ved godkendelse efter 1. pkt. samtidig godkende, at byggelovens § 16, stk. 5, ikke finder anvendelse.

Stk. 2. Ansøgning om forsøg efter stk. 1 skal indeholde en beskrivelse af de byggearbejder, hvor kommunen vil kræve, at der indsendes dokumentation fra en uvildig part, samt en angivelse af de forhold, der skal dokumenteres.

§ 14. Klima-, energi- og bygningsministeren kan godkende frikommuneforsøg, hvorefter de i medfør af byggelovens § 16 A, 1. pkt., og § 28, stk. 1, fastsatte bestemmelser om henholdsvis ibrugtagningstilladelse m.v. og gebyrer ikke finder anvendelse.

Kulturministerens område

§ 15. Kulturministeren kan godkende frikommuneforsøg, hvorefter kommunalbestyrelsen i en frikommune kan undlade at yde lokaletilskud til det frivillige folkeoplysende foreningsarbejde efter folkeoplysningslovens kapitel 5, såfremt kommunalbestyrelsen kan anvise andet egnet lokale til foreningens brug.

Stk. 2. Frivillige folkeoplysende foreninger, der ejer deres lokaler, er ikke omfattet af stk. 1.

Stk. 3. Kulturministeren kan beslutte at gøre godkendelsen efter stk. 1 betinget af, at de økonomiske vilkår for den folkeoplysende virksomhed i frikommunen ikke forringes.

Stk. 4. Ved frikommuneforsøgets afslutning, jf. § 1, vil foreninger, der inden godkendelsen af frikommuneforsøget, jf. stk. 1, var berettiget til lokaletilskud efter folkeoplysningslovens § 25, stk. 2, have en tilbagegangsret til efter ansøgning herom at modtage lokaletilskud efter denne bestemmelse.

Miljøministerens område

§ 16. Miljøministeren kan godkende frikommuneforsøg, hvorefter kravet i § 15, stk. 2, nr. 1, jf. § 34, stk. 2, nr. 4, og stk. 3, nr. 2, i lov om planlægning fraviges, således at kommunalbestyrelsen i en frikommune kan træffe afgørelse om at overføre områder i mindre bysamfund til byzone eller sommerhusområde uden lokalplan. Overførslen skal være i overensstemmelse med kommuneplanen.

Stk. 2. Overførsler af områder til byzone eller sommerhusområde som led i arbejder omfattet af § 13, stk. 2, i lov om planlægning kan ikke gøres til genstand for forsøg efter stk. 1.

Stk. 3. I kystnærhedszonen, jf. § 5 b i lov om planlægning, kan der som led i frikommuneforsøg overføres områder til byzone som nævnt i stk. 1, hvis der er en særlig begrundelse for kystnær lokalisering, jf. § 5 b, stk. 1, nr. 1, i lov om planlægning.

Stk. 4. Bestemmelsen i stk. 1 gælder ikke for udlæg af nye områder til sommerhusområde i kystnærhedszonen, jf. § 5 b i lov om planlægning.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen i en frikommune kan først træffe afgørelse som nævnt i stk. 1, når der er forløbet 4 uger, efter at kommunalbestyrelsen har offentliggjort sin beslutning om overførsel af arealer, jf. § 24 i lov om planlægning, samt givet skriftlig orientering herom til de myndigheder, personer og foreninger m.v., der er nævnt i § 25, stk. 1 og 3, og § 26, stk. 1, i lov om planlægning.

§ 17. Miljøministeren kan godkende frikommuneforsøg, hvorefter kommunalbestyrelsen i en frikommune kan dispensere fra en lokalplan, jf. § 19 i lov om planlægning, således at dispensationen gælder for ansøgers ejendom og for nærmere bestemte andre ejendomme, der er omfattet af den

pågældende lokalplan, uanset at der ikke foreligger ansøgning om dispensation vedrørende disse ejendomme.

Stk. 2. Den frist på 3 år for udnyttelse af en dispensation, der fremgår af § 56 i lov om planlægning, regnes fra datoen for frikommuneforsøgets afslutning.

§ 18. Miljøministeren kan godkende frikommuneforsøg, hvorefter kommunalbestyrelsen i en frikommune kan fravige § 13, stk. 1, nr. 1, i lov om planlægning til at tilvejebringe lokalplaner, der fraviger kommuneplanens rammer for lokalplanlægningen, når det vedrører mindre justeringer eller ændringer af underordnet betydning.

Stk. 2. Bestemmelsen i § 13, stk. 1, nr. 1, i lov om planlægning kan ikke fraviges, for så vidt angår en lokalplans formål og anvendelsesbestemmelser.

§ 19. Miljøministeren og økonomi- og indenrigsministeren kan godkende frikommuneforsøg, hvorefter kommunalbestyrelsen i Viborg Kommune kan fravige størrelsesbegrænsningen af aflastningsområder i § 5 p, stk. 3 og 4, i lov om planlægning, således at afgrænsningen og det maksimale bruttoetageareal til butikformål i aflastningsområdet ved Holstebrovej i Viborg Kommune kan udvides.

§ 20. Miljøministeren og økonomi- og indenrigsministeren kan godkende frikommuneforsøg, hvorefter kommunalbestyrelsen i Viborg Kommune kan fravige grænserne for udvalgswarebutikkers bruttoetageareal i § 5 q, stk. 1, i lov om planlægning, således at kommunalbestyrelsen kan fastsætte grænser for butiksstørrelser for udvalgswarebutikker, som overstiger 2.000 m² i bymidter, bydelscentre og aflastningsområder.

§ 21. Godkendelse af frikommuneforsøg efter §§ 19 og 20 er betinget af, at kommunalbestyrelsen i Viborg Kommune udarbejder en redegørelse med en samlet konkret forsøgsbeskrivelse for anvendelsen af §§ 19 og 20. Redegørelsen skal bl.a. indeholde en vurdering af konsekvenserne for detailhandelen i bymidten, oplandsbyer og nabokommuner. Redegørelsen skal inden miljøministerens og økonomi- og indenrigsministerens godkendelse undergives en offentlig høring på mindst 8 uger. Kommunalbestyrelsen skal behandle de indkomne høringssvar i et møde.

Stk. 2. Hvis en nabokommune fremkommer med en skriftlig indsigelse mod forsøget eller dele heraf inden udløbet af høringsperioden, skal parterne drøfte sagen med henblik på at opnå enighed. Hvis der ikke er opnået enighed mellem parterne inden for 4 uger efter høringsfristens udløb, kan Viborg Kommune efter behandling af de øvrige høringssvar, jf. stk. 1, 4. pkt., forelægge redegørelsen for miljøministeren og økonomi- og indenrigsministeren. Miljøministeren og økonomi- og indenrigsministeren beslutter herefter, om forsøg kan iværksættes, om en godkendelse forudsætter vilkår for eller ændringer af det konkrete forsøg, eller om forsøget skal afvises.

Stk. 3. Hvis ingen nabokommuner fremkommer med skriftlige indsigelser mod forsøget eller dele heraf inden udløbet af høringsperioden, kan redegørelsen forelægges miljøministeren og økonomi- og indenrigsministeren, når kommunalbestyrelsen har behandlet de indkomne høringssvar,

jf. stk. 1, 4. pkt. Miljøministeren og økonomi- og indenrigsministeren beslutter herefter, om forsøg kan iværksættes, om en godkendelse forudsætter vilkår for eller ændringer af det konkrete forsøg, eller om forsøget skal afvises.

§ 22. Lokalplaner og kommuneplantillæg, der har som formål at udmønte frikommuneforsøg i Viborg Kommune efter §§ 19 og 20, gennemføres efter de almindelige regler om planers tilvejebringelse og vedtagelse i lov om planlægning. Lokalplaner og kommuneplantillæg omfattet af 1. pkt. må ikke regulere andre forhold end dem, der er nødvendige for at realisere de forsøg, der er omfattet af den pågældende forsøgsgodkendelse.

Stk. 2. Kommunalbestyrelserne i nabokommunerne til Viborg Kommune kan dog ikke hindre et lokalplanforslags gennemførelse, jf. §§ 28 og 29 b i lov om planlægning.

Stk. 3. Lokalplaner med tilhørende kommuneplantillæg, der er gennemført efter stk. 1, bortfalder, hvis de ikke er udnyttet senest 1 år efter frikommuneforsøgets afslutning. Er planerne alene udnyttet delvis, bortfalder de dele, der ikke er udnyttet.

§ 23. Miljøministeren kan godkende frikommuneforsøg, hvorefter kommunalbestyrelsen i en frikommune ved mindre ændringer af en lokalplan kan fravige kravet om mindst 8 ugers frist for indsigelser mod lokalplanforslag i § 24, stk. 3, i lov om planlægning.

Stk. 2. Ændringer af lokalplaner, der er omfattet af § 13, stk. 2, i lov om planlægning, kan ikke gøres til genstand for forsøg efter stk. 1.

Stk. 3. Lokalplanforslaget, der vedtages som led i forsøg efter stk. 1, skal være i overensstemmelse med kommuneplanen.

Stk. 4. Lokalplaner, der kun kan gennemføres efter en miljøvurdering i henhold til lov om miljøvurdering af planer og programmer, kan ikke gøres til genstand for forsøg efter stk. 1.

§ 24. Miljøministeren kan godkende frikommuneforsøg, hvorefter kommunalbestyrelsen i en frikommune kan fravige kravet i § 13, stk. 2, i lov om planlægning om udarbejdelse af lokalplan ved nærmere bestemte byggearbejder m.v., når det vedrører enkeltejendomme i byzone, og i stedet træffe afgørelse som nævnt i stk. 2.

Stk. 2. Miljøministeren kan godkende, at de i stk. 1 nævnte projekter behandles efter reglerne om landzonetilladelse i § 35 i lov om planlægning og får samme retsvirkning, som landzonetilladelser har i landzone.

Stk. 3. En tilladelse efter stk. 2 bortfalder, hvis den ikke er udnyttet, inden 3 år efter at den er meddelt, eller ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år.

Stk. 4. Afgørelser efter denne bestemmelse kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet efter reglerne i kapitel 14 i lov om planlægning.

Ministerens for sundhed og forebyggelses område

§ 25. Ministeren for sundhed og forebyggelse kan godkende frikommuneforsøg, der i forhold til behandlinger i børnetandplejen, der betragtes som mindre indgribende, fra-

viger reglerne i § 15 i sundhedsloven om informeret samtykke.

§ 26. Ministeren for sundhed og forebyggelse kan godkende frikommuneforsøg, der fraviger reglerne i § 141, stk. 5, i sundhedsloven om anonym behandling og rådgivning til alkoholmisbrugere.

Skatteministerens område

§ 27. Skatteministeren kan godkende frikommuneforsøg, der fraviger § 2, stk. 1, nr. 6, litra a, i registreringsafgiftsloven om fritagelse for registreringsafgift af busser, eventuelt med reduceret sædetal, der anvendes af plejehjem, ældrecentre og lignende institutioner til befordring af egne beboere eller hjemmeboende ældre, der er visiteret til aktiviteter på institutionen for at få vedligeholdt deres fysiske eller psykiske færdigheder.

Social- og integrationsministerens område

§ 28. Social- og integrationsministeren kan godkende frikommuneforsøg, hvorefter kommunalbestyrelserne i frikommunerne kan tilbyde borgere, der er visiteret til sociale ydelser efter § 83, jf. §§ 88-90, i lov om social service, tilkøbsydelser.

Stk. 2. Godkendelsen efter stk. 1 er bl.a. betinget af, at kommunalbestyrelsen i frikommunen redegør for, hvorledes ordningen tilrettelægges, således at følgende principper overholdes:

- 1) Prisen på tilkøbsydelsen skal afspejle de gennemsnitlige langsigtede omkostninger ved at producere og levere tilkøbsydelsen.
- 2) Konkurrenceforvridende effekter og krydssubsidiering må ikke forekomme.
- 3) Kommunalbestyrelsen må ikke opnå en økonomisk for tjeneste på tilkøbsydelser eller opkræve en lavere pris, end omkostningerne til produktion og levering af tilkøbsydelserne kan begrunde.
- 4) Tilkøbsydelser er ydelser, som ikke må erstatte de ydelser, borgeren ellers ville være berettiget til efter serviceloven eller anden lovgivning.

Økonomi- og indenrigsministerens område

§ 29. Kommunalbestyrelsen i en frikommune kan anvende elektroniske medier til brug for reklamering for andre, såfremt reklameringen er i overensstemmelse med markedsføringsloven og anden lovgivning. Bestemmelsen i 1. pkt. finder anvendelse, medmindre andet er bestemt i anden lovgivning.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal opkræve markedspris for ydelser omfattet af stk. 1.

Kapitel 4

Ikrafttræden, varighed m.v.

§ 30. Loven træder i kraft den 1. juli 2012.

Stk. 2. Forsøg efter denne lov skal være iværksat senest den 31. december 2013.

Kapitel 5

Ændring i lov om planlægning

§ 31. I lov om planlægning, jf. lovbekendtgørelse nr. 937 af 24. september 2009, som ændret senest ved § 2 i lov nr. 1273 af 21. december 2011, foretages følgende ændringer:

1. I § 13 indsættes som *stk. 7*:

»Stk. 7. For områder, der som led i frikommuneforsøg overføres til byzone eller sommerhusområde uden lokalplan, kan kommunalbestyrelsen i den relevante frikommune under tilsvarende omstændigheder som nævnt i stk. 4, 2. pkt., forlange udgifterne for tilvejebringelse af kommuneplantillægget betalt.«

2. I § 34 indsættes som *stk. 5*:

»Stk. 5. Arealer, der som led i frikommuneforsøg i henhold til § 16 i lov om frikommuner er overført til byzone eller sommerhusområde, forbliver byzone eller sommerhusområde også efter forsøgsperiodens udløb.«